

*Biskop Tor Singsaas, avisinnlegg, mai 2010.*

## Olavsarv og nasjonalisme

I et stort førstesideoppslag og intervju i VL 26.04.10 advarer prof. Dag Thorkildsen mot bruk av begrepene nasjonalhelligdom og Olavsarv. Han utdyper dette i et eget debattinnlegg i Adresseavisen 05.05.10; "Historieløse politikere".

Jeg har stor repekt for prof. Thorkildsen som en av våre fremste innen internasjonal nasjonalismeforskning. Han påpeker at nasjonalismen har mange ansikter, og noen farligere enn andre.

Men det er med stor undring jeg leser at Thorkildsen prøver å koble argumentene for å legge den nye preses til Nidaros/Trondheim, til de strømninger som Vidkun Quisling og NS representerte før og under krigen. Dette er karakteristikk som er meget vanskelig å kjenne seg igjen i, og som plasserer oss som har argumentert for Trondheim og Nidaros inn i et ideologisk partnerskap som vi virkelig ikke trodde var mulig. Jeg skjønner faresignalene med en nasjonalisme som er selvopptatt, innkrøkt og låst inne i sitt eget. Men det er ufattelig at dette anvendes i vår kontekst.

Nidaros biskop og Nidaros bispedømmeråd har utgitt et hefte med foredrag fra Olsokseminaret 2009 med tema; "Preses i Den norske kirke". Her finnes i hovedsak den teologiske og ideologiske tenkning som er anvendt av de toneangivende som har argumentert for preses lagt til Nidaros/Trondheim. I dette materialet er ikke antydninger til nasjonalistiske overtoner. Nidaros domkirke betegnes som nasjonalhelligdom, men like viktig er vektleggingen av katedralen som pilegrimskirke, en universell kirke som vender sitt blikk ut over våre grenser for å inkludere andre, og ikke minst løftes det økumeniske perspektiv og fellesskap fram som en vesentlig del av dens profilering de siste 10 år. Nidaros domkirke er unik i den forstand at den samler alle disse viktige perspektivene for den verdensvide kirke i seg. Nasjonalhelligdom og begrepet Olavsarv er brukt for å etablere bevissthet omkring egen historie og identitet for å kunne leve åpent og trygt i et inkluderende fellesskap med andre med annen kultur og trosuttrykk.

Jeg har vært i ulike prestestillinger knyttet til Nidaros domkirke i over 25 år, og jeg mener å ha rimelig oversikt over hvordan Nasjonalhelligdom og Olavsarv som begrep er blitt forvaltet i denne kirka gjennom årene. Olavsarv er Kristusarv. Olav er Kristusimitator, han etterligner Kristus. Legendene om Olav henter sin form og ide fra Kristusfortellingene i Bibelen. Den viktigste teksten som brukes under Olsok, hvor Olavsarven innholdsmessig mest tydelig synliggjøres, er Joh. 12, 24 ff; "Det er ved å gi av sitt liv, at en vinner livet tilbake". Dette budskapet handler om Kristus, og om oss som medmennesker. Olavsarv/Kristusarv bærer på et universelt perspektiv. Under de siste 10 års Olsokfeiring har dette stadig blitt betont som et alvorlig kritisk korrektiv til ønsket om å forbli nasjonal og innkrøkt i sitt eget. Og i vår fortolkning og tilrettelegging av dette budskapet, vektlegges åpenhet mot medmennesket i aller videste forstand, noe som også synliggjøres gjennom de invitasjoner vi hvert år har av internasjonale gjester og

representanter fra det økumeniske fellesskap. En dveler ikke ved maktsymboler og det pompøse. "Det du gjør i mot en av mine minste, - har du gjort imot meg", lar vi dypest sett ligge som viktigste påminnelse og utfordrende budskap i nåtidens Olsokfeiring. På denne bakgrunn er det temmelig vanskelig å kjenne seg igjen i anklagen om "å spille på " usunne nasjonalistiske strømninger.